

03.2022 – 03.2023

«Шелтер» для кожного: як ми допомагали українцям

Фонд
Східна
Європа

Підтримка вимушених
переселенців України від початку
повномасштабної війни

«Шелтер» для кожного:
як ми допомагали українцям

Фінансування надали європейський Союз, Eurasia Foundation, Eurore Foundation Georgia, CNFA Europe, The Center for Liberal Modernity (LibMod), The King Alfred School Society, Two Degrees APS, Brücke der Hoffnung, Stichting Dergeldgeiden, торговельна мережа «Бльдорадо», Fondation de France, Посольство Данії в Україні та приватні особи. Також вдячні за надання гуманітарних вантажів: Університету Мурсія (Іспанія), партнерам з Польщі, торговельним мережам Чехії, Словаччини та України, Львівському регуляторному хабу та іншим організаціям.

S

«Тіль
об'є
ми з
реал
наст
важ
та а
про

Віктор Лях,
президент Фонду Східна Європа

КИ ОБ'ЄДНАВШИСЬ, ЗМОГЛИ РЕАЛІЗУВАТИ ТАКІ ВАЖЛИВІ АКТУАЛЬНУ ПРОГРАМУ»

Для команди Фонду Східна Європа повномасштабне вторгнення росії почалося так само несподівано та страхотливо, як і для всіх українців. Розгубленість та наляканість, які тоді огорнули всю країну, неможливо описати словами.

Від самого ранку 24 лютого 2022 року українці почали масово тікати від бойових дій, особливо – зі Сходу України, куди війна з новою силою прийшла вже вдруге. Тільки за перші два тижні близько трьох мільйонів українців виїхали за кордон, а два мільйони стали внутрішніми переселенцями. Люди лишали свої домівки майже з порожніми руками. В один день цілі родини втрачали житло, роботу та все своє майно. Адже головним було – врятувати своє життя та життя близьких.

Основною місією та сенсом Фонду Східна Європа завжди були допомога людям і прагнення зробити Україну кращою. Тож коли перший шок від великої війни минув, ми почали діяти. Фонд переформатував свою роботу так, щоб наш багаторічний досвід, експертиза, напрацьовані зв'язки та підтримка міжнародних партнерів запрацювали на благо україн-

ців. Уже на початку березня ми започаткували програму «Шелтер», що була покликана забезпечити вимушених переселенців прихистком і всім необхідним для життя у більш безпечних областях України.

До роботи над програмою «Шелтер» долучилися майже всі працівники Фонду Східна Європа з різних напрямків. Завдяки своїй мобільності та злагодженості наша команда могла швидко реагувати на потреби та допомагати тут і зараз. Ми одними серед перших доставили медикаменти у госпіталь в Яворові на Львівщині одразу після ракетного удару 13 березня. Передавали допомогу на деокуповані території. Підтримували лікарні Київщини. Через громадські організації, що опікуються прихистками для ВПО (внутрішньо переміщені особи), розподіляли гуманітарні вантажі у західних і центральних областях України.

Для реалізації програми ми створили спеціальний надзвичайний фонд і гуманітарний координаційний центр. Люди та установи з усього світу могли перерахувати кошти або надіслати гуманітарний вантаж для українців, які найбільше цього потребували. Ми звернулися до мережі своїх партнерів – міжнародних донорів, комерційних компаній, органів влади, інших громадських організацій тощо.

Спершу програма «Шелтер» реалізувалася за гроші приватних донорів і тих компаній, що переорієнтувалися на допомогу з початком воєнних дій. Фонд отримував пожертви різних масштабів буквально з усього світу. Особисто мене найбільше зворушували пожертви від дітей з-за кордону.

Так, восьмирічна дівчинка Мікеле з лондонської школи The King Alfred School почала шити сердечка. Разом з однокласниками Мікеле продала 250 сердечок та збрала 250 фунтів стерлінгів. Ці кошти, а також 3500 фунтів стерлінгів від The King Alfred School були передані на підтримку програми «Шелтер». А десятирічні сестрички з Англії – Мірі та Лейла – збрали 86,65 фунтів стерлінгів на підтримку вимушених переселенців з України. Дівчатка разом із друзями готували тістечка та продавали їх у себе в околиці. Це неймовірні історії, які змушують рухатись вперед і працювати ще більш завзято та натхненно.

Також навесні до збору коштів ми залучили платформу GoFundMe, де завдяки іноземним благодійникам вдалося акумулювати близько 16 тисяч доларів. Їх було витрачено на транспортування гуманітарних вантажів до центрів для ВПО, що тоді було нагальним завданням.

Згодом Фонд Східна Європа заручився підтримкою системних донорів і мережею локальних громадських організацій, завдяки яким ми могли продовжувати та масштабувати допомогу українцям з областей, що найбільше постраждали від бойових дій. Ця підтримка була і є неоціненною.

Я безмежно вдячний всій команді Фонду, а також кожному, хто долучився до програми «Шелтер». Кожен внесок – від найменшого до найбільшого – був і є вагомим. Тільки об'єднавшись, ми змогли реалізувати настільки важливу та актуальну програму, яка стала опорою для людей у страшні часи війни. Бо тільки разом ми здатні на все.

Щиро дякую кожному та кожній!

03.2022 / 03.2023

«Шелтер» для кожного: як ми допомагали українцям

- Прихистки
- Гуманітарна допомога
- Території, де ведуться активні бойові дії або які перебувають в тимчасовій окупації, за даними Міністерства оборони України станом на 20.03.2023

Ключові цифри програми «Шелтер»

275

ТОНН ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ДОСТАВИЛИ ДО 20 ОБЛАСТЕЙ

65

ПРИХИСТКАМ ДОПОМОГЛИ З ОБЛАШТУВАННЯМ У 14 ОБЛАСТЯХ

~75 000

ЛЮДЯМ НАДАЛИ ДОПОМОГУ

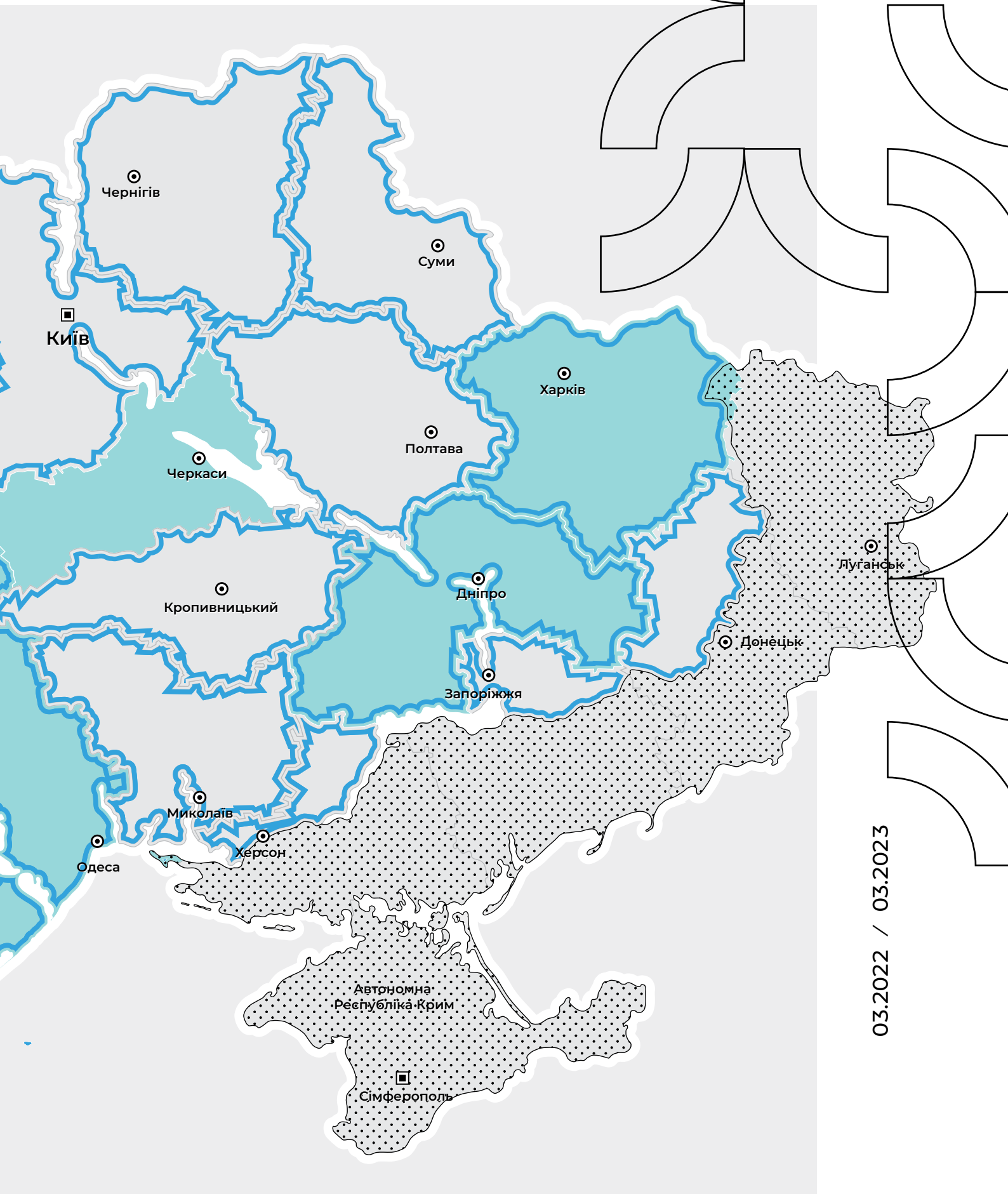
9 000+

НАДАЛИ ПРОДУКТОВИХ НАБОРІВ

5 000+

НАДАЛИ НАБОРІВ НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ

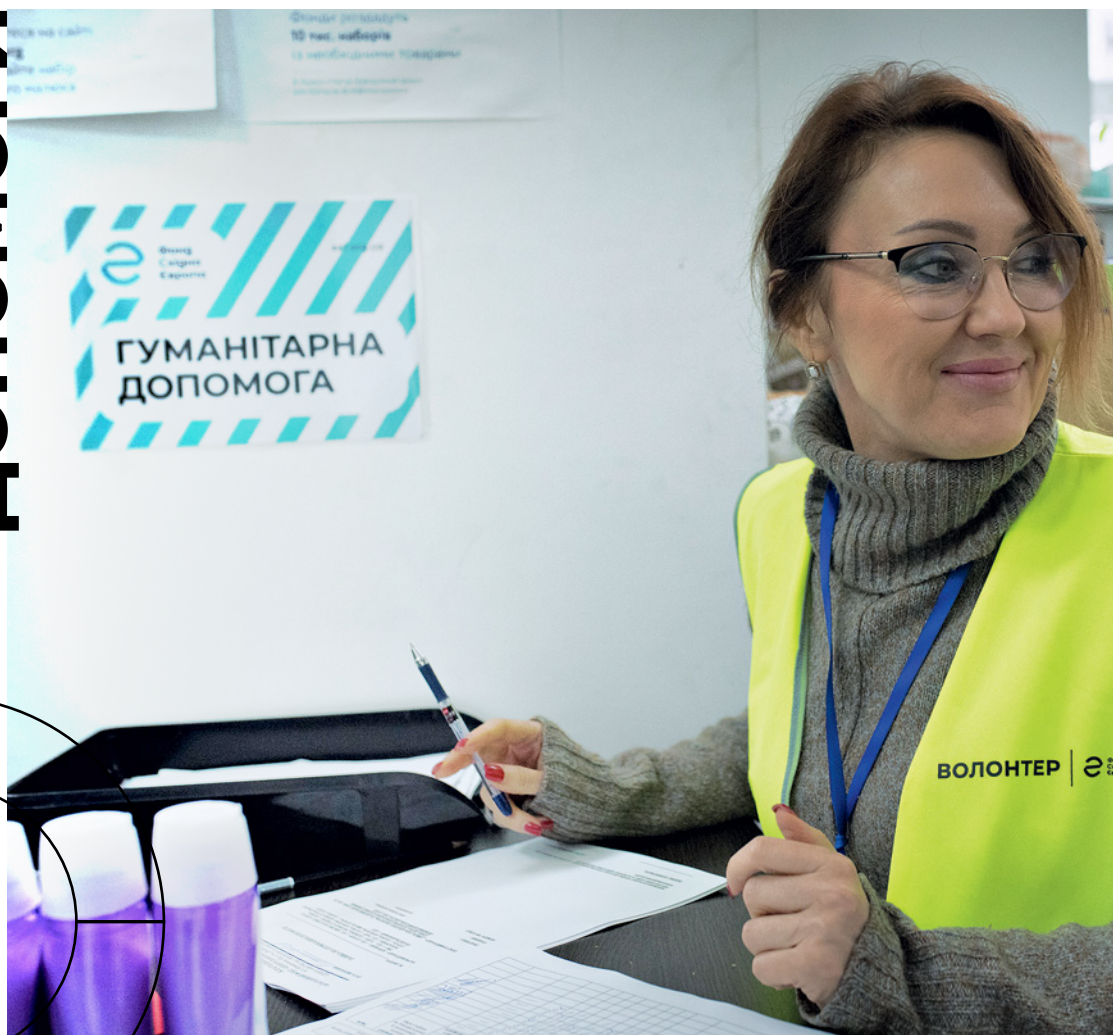

03.2022 / 03.2023

«Шелтер» для кожного:
як ми допомагали українцям

Напрямки допомоги

«Чим я можу допомогти?» – це запитання, яке щодня ставив собі кожен українець від 24 лютого 2022 року. Не стала винятком і команда Фонду Східна Європа. Ми одразу розуміли, що треба використовувати наш багаторічний досвід, всі напрацювання та зв'язки на користь тих, хто опинився в небезпеці через війну.

Мільйони людей втратили свої домівки та тікали цілими родинами буквально в нікуди. Тож нашою головною місією стало – підтримати якомога більше українців, забезпечити їх тимчасовим прихистком і речами першої необхідності. У нас сформувалося чотири основних напрямки допомоги, яку ми спільно з партнерами надавали вимушеним переселенцям України.

Облаштування прихистків

Нашим першочерговим завданням було забезпечення прихистків для українців, які тікали від бойових дій. Від початку повномасштабної війни Фонд налагоджував зв'язки з регіональними неурядовими організаціями, щоб разом допомагати вимушеним переселенцям. Спільно з партнерами ми опікувались центрами тимчасового перебування для ВПО та створенням у них комфортних житлових умов.

За рік програми нам вдалося облаштувати 65 прихистків у 14 областях України. Всього притулок отримали понад 6700 осіб. Громадські організації, розуміючи потреби на місцях, закуповували для прихистків необхідну непродовольчу продукцію: побутову та офісну техніку, сантехнічне

обладнання, меблі, постільні речі тощо. Завдяки підтримці донорів українці, які тікали від війни, були забезпечені їжею, одягом, медикаментами та речами першої необхідності. Обов'язково дбали й про добробут дітей. Так, в Магальському дитячому будинку-інтернаті була облаштована сенсорна кімната для розваг і розвитку малечі.

Психологічна допомога

Війна ставить під загрозу не тільки фізичну безпеку людини, а й психологічну. Тому нам було важливо приділити достатньо уваги й

цьому напрямку роботи. Фонд надав гранти шістьом організаціям із різних областей України. Завдяки фахівцям майже 1900 українців отримали професійну психологічну підтримку.

Від перших днів війни на Львівському вокзалі був організований Центр медико-психологічної допомоги: близько 600 психологів, лікарів і волонтерів цілодобово надавали підтримку дорослим і дітям, які приїхали із зон активних бойових дій. Окрема увага була приділена родинам військових: Ми сприяли роботі гарячої лінії ГО «Громадський рух «Жіноча Сила України»» для надання психосоціальної підтримки сім'ям українських бійців. Також Фонд забезпечував підвищення кваліфікації таких фахівців: для них була організована супервізія.

Розподілення продуктивних і непродовольчих товарів

Разом із місцевими громадськими організаціями Фонд забезпечував усім необхідним українців, які постраждали від війни. Центри для вимушено переміщених осіб у різних областях України надавали підтримку ново-прибулим, малозабезпеченим сім'ям і вразливим категоріям населення.

За рік роботи нам вдалося сформувати та роздати понад 9000 продуктивних наборів. Загалом у межах програми «Шелтер» допомогу у сфері харчування отримали понад 21000 осіб. Також ми надавали непродовольчі товари тим, хто цього потребував. Постільна білизна, ковдри, подушки, засоби гігієни, побутова хімія тощо – ми оперативно реагували на потреби людей та намагалися покращити їхній добробут. Всього за час існування програми «Шелтер» було розподілено та видано майже 5300 наборів непродовольчих товарів.

Доставка гуманітарної допомоги

Окремим значним напрямком роботи стало отримання та розподілення гуманітарних вантажів. Люди та організації з різних країн відгукнулися на наш заклик допомогти українцям, які постраждали від воєнних дій. Завданням Фонду було – забезпечити транспортування та розподілення вантажів у межах країни.

Всього за час реалізації програми ми отримали та роздали 275 тонн гуманітарної допомоги у 20 областях України. Така підтримка здебільшого містила харчові продукти, побутову хімію та техніку. Тільки з Польщі ми прийняли три вантажівки сумарно на 55 тонн гуманітарної допомоги з товарами для здоров'я, гігієни та харчування.

Ми налагодили логістику так, що допомога надходила не тільки у громади, що приймають багатьох вимушено переміщених людей, а й у деокуповані населені пункти. Загалом гуманітарну допомогу в межах програми отримали майже 75000 осіб.

«Шелтер» для кожного: як ми допомагали українцям

Майже 75 тисяч українців змогли отримати допомогу за час існування програми «Шелтер». Вимушені переселенці, які тікали від бойових дій, лишали позаду все своє минуле життя. Хтось потребував прихистку, хтось шукав психологічної допомоги, комусь був необхідний одяг або продовольство. Все це ми надавали українцям завдяки мережі локальних громадських організацій та підтримці донорів з усього світу. За майже рік існування «Шелтер» зібрав тисячі фантастичних історій про неймовірних людей України. І деякими з них ми поділимося з вами.

Історії людей, які отримали допомогу

Світлана Муріч, Мелітополь

Після вторгнення росії Світлана до останнього лишалась у Запорізькій області та допомагала людям в окупації. Але небезпека все зростала, тож восени жінка з родиною виїхала з Мелітополя. Світлана звернулася до одного з прихистків у Вінниці, де відчула, що про неї справді є кому подбати:

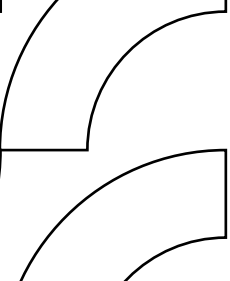
«Я завжди відчувала відповідальність, що це я маю допомагати іншим людям. Тому так шокувало, що мені допомагають і нічого не просять натомість».

У прихистку жінка познайомилась із представницями ГО «Подільська агенція регіонального розвитку», які привозили гуманітарну допомогу в межах програми «Шелтер». Світлана розповіла їм, що раніше працювала у сфері розвитку міст, а у відповідь дістала пропозицію доєднатися до ГО.

Так прихисток у Вінниці забезпечив жінку не тільки житлом і продовольством, а й дав роботу. Згодом Світлана переїхала в орендоване житло: «Так, я все ще в хиткому положенні, але вже стала хоча б на ноги. А далі якось впораємося».

Марина, Харків

Марина – мама і дружина захисників України. Ще на початку вторгнення жінка разом з донькою виїхали до Німеччини. Сім'я потрапила у маленьке місто, де виявилось складно реалізувати себе та налагодити комунікацію. Але найбільше Марину хвилювало, «як підтримати своїх хлопців».

Коли жінка побачила оголошення про групу підтримки дружин та матерів військових, відразу відчула, що це воно. «Я дуже рада, що знайшла її, бо це – спіл-

кування із жінками, які мають доволі подібні ситуації та хвилювання. Ми розуміємо одна одну, а це вже – значна підтримка», – ділиться Марина.

Цю групу організував Громадський рух «Жіноча Сила України» в межах програми «Шелтер». Під час групових обговорень Марина опанувала техніку аналізу думок, зрозуміла, як краще давати раду емоціям та керувати своїм психоемоційним станом. Жінка сподівається, що з вірою і набутими у групі підтримки знаннями вона зможе допомогти своїм хлопцям відновитися після війни.

Марина Волошина, Бахмут

Марина – матір п'ятьох дітей. З початком повномасштабної війни жінка одразу згадала бої за Донбас у 2014 році: «Ми пережили це вже раз і сподівалися, що велика біда нас знову обійде. Але коли почалися прильоти, а вибухів щодня більшало, я зрозуміла, що треба їхати».

Вона зібрала дітей, маму та сестру з дитиною – і разом вирушили до родичів на Черкащині. Родину там дуже тепло прийняли, але Марина розуміла, що їх «багато, дуже багато». Тож

за кілька тижнів вона орендувала будинок і переїхала туди з дітьми.

Зараз багатодітна мама отримує грошову допомогу як внутрішня переселенка та гуманітарну допомогу від міжнародних організацій. У межах програми «Шелтер» сім'я Волошиних отримала харчові продукти, побутову хімію, засоби гігієни, рушники та постільну білизну.

Марина вдячна за постійну підтримку, яку вона відчуває протягом усього часу після евакуації. Жінка вірить у перемогу і що все налагодиться, але добре розуміє, що у рідному Бахмуті життя відновиться ще не скоро.

Євгенія Сергієнко, Донецьк – Костянтинівка

Вже двічі Євгенія була вимушена тікати від війни. У 2014 році разом із чоловіком і десятимісячним малюком вони поїхали з рідного Донецька. А у 2022 році повномасштабне вторгнення змусило родину тікати з Костянтинівки. Їхнє щойно куплене помешкання постраждало від ракетного удару на початку осені.

Тепер сім'я живе у Дніпрі в орендованій квартирі. Діти Євгенії беруть участь у майстер-класах у волонтерському центрі, що допомагає їм трохи розважи-

тись і відволіктися. Також у межах програми «Шелтер» родині посприяв Центр Допомоги переселенцям та Армії. Сюди Євгенія звернулася по гуманітарну допомогу та отримала харчові продукти, побутову хімію і вітаміни для дітей. Каже, що це суттєва підтримка, завдяки якій поменшало клопотів і витрат.

Переселенка зізнається, що живе «в очікуванні дива» та сподівається, що вже скоро вони зможуть повернутися додому: «Я знаю, що нас там зустрінуть розвалені стіни та розбиті вікна, але це – наш дім».

03.2022 / 03.2023

«Шелтер» для кожного:
як ми допомагали українцям

Розвиток громадських організацій

Одна зі стратегічних цілей Фонду Східна Європа – розвиток громадянського суспільства. Ми допомагаємо молодим або новоствореним громадським організаціям зростати, навчаємо їх і підтримуємо. Для реалізації програми «Шелтер» нами було знайдено та залучено 30 громадських організацій, усі вони – місцеві.

Ми прагнули сформувати партнерську мережу в областях України, які приймали вимушених переселенців від початку великої війни. Більшість із цих організацій були новачками, тож, окрім грантів, які Фонд надавав їм для допомоги ВПО, ми ділилися з ними знаннями, рекомендаціями та дбали про їхній інституційний розвиток. Для цього ми впровадили три основні інструменти.

Оцінка організаційної спроможності

Двадцятьом організаціям, які були відібрані до фінансування в межах конкурсу грантів, Фонд запропонував пройти оцінювання їхньої організаційної спроможності. Для цього ми проводили анкетування, щоб дізнатися про підходи до роботи та внутрішню політику ГО, які вона має сильні сторони та точки зростання.

Наприклад, як в організації здійснюється фінансовий контроль, проектний менеджмент і фандрейзинг, як налагоджуються зовнішні відносини, чи наявна комунікаційна стратегія. Після цього спеціалісти Фонду аналізували отриману інформацію та пропонували партнерам заходи, спрямовані на розвиток їхнього потенціалу.

Підтримка протягом реалізації грантових проєктів

Нашою метою було – підвищити професійний рівень місцевих громадських організацій, щоб вони ставали сильнішими та ефективнішими. Тож у процесі роботи над програмою «Шелтер» ГО отримували нашу підтримку на кожному етапі.

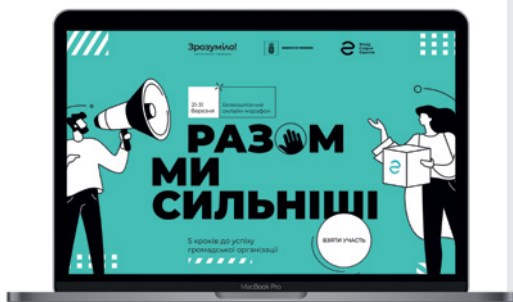
Це можна назвати певним менторством, адже ми ділилися власним досвідом і рекомендаціями, допомагали локальним громадським організаціям зростати й ставати кращими незалежно від їхнього рівня. Ми впевнені, що в подальшому це допоможе українським ГО отримувати підтримку від інших донорів і залучати кошти на їхню діяльність.

Додаткове навчання та тренінгові програми

Як ми вже зазначили, Фонд Східна Європа має на меті розвивати громадянське суспільство в Україні. Для цього ми також створюємо безкоштовні тренінгові програми для підвищення професійного рівня ГО.

Завдяки онлайн-марафону «Разом ми сильніші» такі організації можуть стати більш упізнаваними та компетентними. П'ять лекторів розкажуть представникам ГО про головні кроки до успішної діяльності. Також у межах програми «Шелтер» розроблений курс на Освітній онлайн-платформі Зрозуміло! Він спрямований на підвищення спроможності ГО, які надають життєво важливі послуги людям, які постраждали від війни.

<https://marafonrazom.com.ua/>

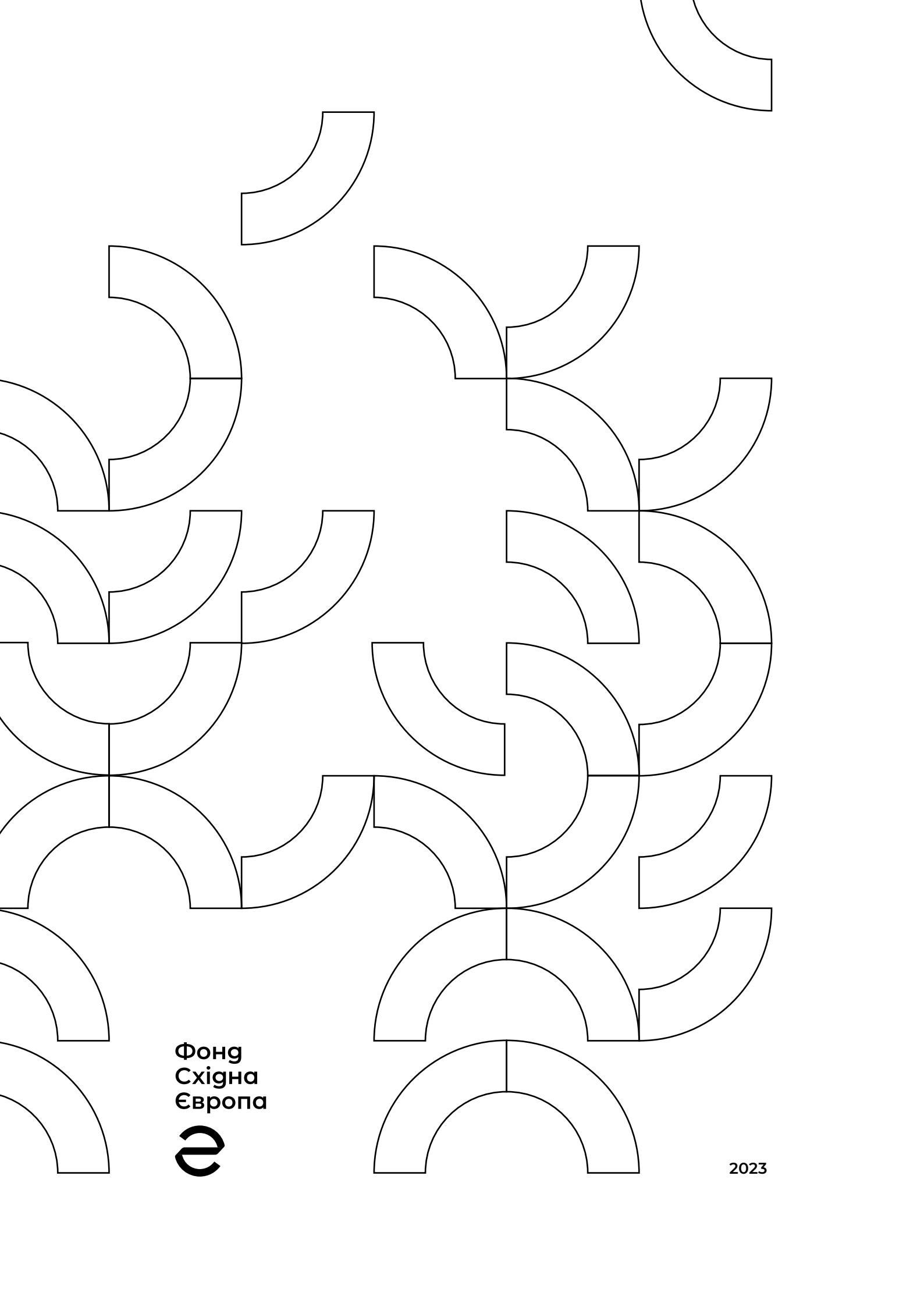
Список місцевих організацій, залучених до реалізації програми «Шелтер»:

- ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»
- МАОМС «Агенція розвитку ОТГ Прикарпаття»
- МГО «Стан»
- ГО «Львівський регуляторний хаб»
- Рівненська обласна організація ВГО «Громадянська мережа "ОПОРА"»
- ГО «Центр розвитку ініціатив "ІнСорс"»
- ГО «Волинський інститут права»
- ГО «Міжрегіональний інститут розвитку громад»
- ГО «УФРА»
- ГО «Право»
- БФ «Крила надії»
- ГО «Агенція з розвитку та інвестицій»
- БФ «Допоможи ближньому Черкаси»
- БФ «Вигодський край»
- ГО «Соціальних ініціатив "Рух"»
- ГО «Об'єднання дружин і матерів бійців учасників АТО»
- ГО «Ватра»
- ГО «Добрі Дії»
- БФ «Центр допомоги переселенцям та Армії»
- ГО «Громадський рух «Жіноча Сила України»
- ГО «Промінь Дніпро»
- ГО «Твори Доброплля»
- БФ «Янголи Спасіння»
- ГО «Антикорупційний рух «Запоріжжя»
- ГО «Новий соціальний вектор»
- ГО «Фонд підтримки місцевого розвитку»
- ГО «Спілка журналістів "Альтернатива"»
- Установа «Агенція Розвитку Вугледара»
- ГО «ЛАМПА»
- ГО «Правополіс»

Авторка фотографій: Elena Tita

03.2022 / 03.2023

Фонд
Східна
Європа

2023